З ДОСВІДУ НАВЧАННЯ МОВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

НАТАЛІЯ ПЛАХОТНЮК (м. Київ)

РОЗРОБКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ(УКРАЇНСЬКА-ФРАНЦУЗЬКА МОВИ)» ДЛЯ СТУДЕНТІВ III КУРСУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ»

Тема заняття: INTERNATIONALISMES : LES VRAIS ET LES FAUX AMIS DU TRADUCTEUR

Цілі заняття:

Практичні:

– закріплення значення певних лексичних одиниць (ЛО) на матеріалі еквівалентів інтернаціоналізмів у перекладі з французької мови на українську (ФМ-УМ) та з української на французьку (УМ- ФМ);

– розвиток умінь аналізу валентності інтернаціональної лексики в двох мовах (формування навичок синонімічного перекладу інтернаціональної лексики з УМ на ФМ та з ФМ на УМ на рівні словосполучення);

– розвиток умінь аудіювання і послідовного перекладу з опорою на аудіоматеріал та скрипт (переклад інтернаціоналізмів у контексті).

Освітні:

– засвоєння теоретичної частини лекції: дефініції, підходи до класифікації;

– ознайомлення з платформою EuroCom® і її концептом;

– прищеплення розуміння вивчення мови як позитивного процесу в контексті плюрилінгвальної освітньої програми;

– розвиток уваги, мовленнєвої та перекладацької компетентностей студентів;

– вдосконалення навичок синонімічного перекладу інтернаціоналізмів;

– збагачення соціально-політичного вокабуляру;

– прищеплення необхідності користування словником для коректного перекладу;

– ознайомлення з подіями в світі.

Розвиваючі:

– розвивати перекладацькі навички студентів;

– тренування пам'яті студентів;

– розвивати уміння оперативного пошуку еквівалента через інтернаціональну лексику з ФМ на УМ;

– розвивати уміння активізувати інтернаціональну лексику для перекладу з УМ на ФМ

Виховні:

– продемонструвати роль інтернаціональної лексики як шляху до полілінгвізму в європейській мовній політиці та в міжкультурному спілкуванні;

– виховувати прагнення до вивчення іноземних мов як інструменту пізнання культур і вияву толерантності в спілкуванні;

– виховувати у студентів професійну необхідність слухати і читати новини франкомовних джерел як засобу вивчення мови і формування професії міжнародника.

Методичне забезпечення

Плахотнюк Н.О. Internationalismes. Навчальні завдання для студентів III курсу (теорія та практика перекладу). К.: IMB, 2011.17 с.

Intercomprehension: a reflexive methodology in language education -[Електронний ресурс] .- Режим доступу:https://journals.openedition.org/esp/2411

EuroCom-[Електронний ресурс] .- Режим доступу: https://www.cairn.info/revue-ela-2004-4-page-403.htm#

Оснащення

1. Мультиспікер.
2. USB носій з аудіозаписом.
3. Словник, електронний словник.
4. Роздатковий матеріал.

Хід заняття:

1. Організаційний момент: (2 хв.)

– повідомлення теми та мети заняття.

2. Обговорення теоретичного матеріалу та застосування його на практиці:

– теоретичний матеріал : Інтернаціоналізми: визначення, принципи розрізнення, «несправжні друзі» перекладача (10 хв.)

– формування навичок ідентифікації та перекладу інтернаціональної лексики (ІЛ) та роботи зі словником: переклад інтернаціоналізмів з ФМ на УМ у контексті з використанням словника (10 хв.)

3. Тренування умінь перекладу з УМ на ФМ через синоніми-інтернаціоналізми та їх вживання в мовленнєвому потоці :

– письмовий переклад речень з УМ на ФМ у контексті через їх інтернаціоналізми-синоніми (5 хв.)

– читання, переклад фагменту тексту із заповненням пропусків (ІЛ): передтекстове завдання (переклад ІЛ) (5 хв.); заповнення пропусків (7 хв.); усний переклад з ФМ на УМ (6 хв.)

4. Формування навичок перекладу «несправжніх друзів» перекладача (7 хв.)

– переклад з ФМ на УМ інтернаціональних слів у контексті.

5. Аудіювання: закріплення навичок перцепції, ідентифікації, розуміння та вживання інтернаціональної лексики в перекладі:

– підготовка (антиципація): зняття лексичних труднощів через наочно-звукове подання нових лексичних одиниць (читання і переклад нових слів (3 хв.)

– прослуховування записаного фрагменту випуску новин без скрипту (канал euronews) (1 хв.)

– повторне прослуховування фрагменту з опорою на неповний скрипт із заповненням пропусків (1 хв.)

– послідовний переклад на українську мову фрагменту з опорою на скрипт та акцентом на контекстуальному значенні інтернаціоналізмів (6 хв.)

– переклад фрагменту з української мови на французьку (5 хв.)

6. Підсумки заняття (Оцінювання роботи студентів, домашнє завдання (2 хв.)

Розгорнутий план-конспект заняття

1. Організаційний момент: повідомлення теми та мети заняття.

Викладач: Bonjour à tous et à toutes ! Aujourd'hui on va travailler sur les internationalismes et vous allez acquérir les compétences de traduction de ces mots qui se revèlent vos vrais amis, mais attention ! quelques-uns s'avèrent les faux amis présentant les difficultés pour le traducteur ! Une bonne nouvelle : vous allez voir comment ces cognats sont nombreux dans le discours contemporain et à quel point ils vous facilitent la compréhension, la traduction et la communication !

2. Обговорення теоретичного матеріалу та застосування його на практиці:

Викладач: D'abord je vous prie de répondre à des questions concernant le thème ledit ce qui faisait partie de votre devoir à domicile pour ce cours-là :

1. Comment définit-on les internationalismes ?
2. Quels facteurs de différenciations des internationalismes distingue-t-on ?
3. Donnez la définition des faux amis du traducteur.
4. Pour les exemples ci-dessous, définissez le facteur de la différenciation : hôpital, journal, faculté de droit, type, terroriste (adjectif)
5. A quelle famille des langues et à quel groupe de langues appartient :

– l'ukrainien ?
– le français ?
– l'anglais ?
– l'allemand ?

Режим роботи: Викладач-студенти.

Формування навичок синонімічного перекладу інтернаціональної лексики : переклад в контексті інтернаціоналізмів з ФМ на УМ не вживаючи однокореневих слів використовуючи домашню роботу зі словником.

Формулювання інструкції

Викладач: Consigne: Traduisez en ukrainien les phrases ci-dessous en consultant vos devoirs à domicile tout en évitant leurs équivalents ukrainiens-internationalismes et donnez des synonymes si possible :

– Précisez les gabarits de l'engin
– Pierre est de grand gabarit (imposant par sa taille)
– Il a un esprit de synthèse
– L'institut forme des traducteurs
– Tous ont l'ambition de servir
– Il est dévoré d'ambition
– C'est une intelligence remarquable
– Pour l'intelligence de ce texte, il faut consulter le glossaire
– Cet homme a une intelligence exceptionnelle
– Ils vivent en bonne intelligence
– Quelle est votre situation matrimoniale ?
– Cette région est en pleine décadence
– On assiste à la décadence des mœurs
– On cherche à élargir l'auditoire du cursus
– Pour résoudre le problème il faut en savoir l'énoncé
– Il est en mission en Macédoine

– Qui fait partie de cette mission scientifique ?
– Les pays de mission
– Il a bien accompli sa mission
– On a à remplir une mission dans cette région
– Le communiqué fait part de cet incident
– C'était un incident imprévu
– A la suite de cet incident l'électricité a été coupée
– Il y a des personnes qui se prennent pour de grands personnages
– Un drôle de personnage, ce type-là
– C'est un moteur à deux temps ; à combustion interne
– La science c'est la force motrice de l'évolution, moteur de la recherhe
– La société nécessite des cadres
– On doit respectez le cadre de la légalité
– Il a cassé le cadre de son vélo
– On mettait un cadre à cette photo ?
– Il subit une métamorphose, je ne le reconnais pas
– Il tombe d'un excès dans un autre
– On a une contravention pour excès de vitesse
– Il mange sans excès, avec mesure

Режим роботи: Студент1-Студент2-Студент3 (з участю і корекцією іншими студентами і викладачем)

3.Тренування умінь перекладу з УМ на ФМ через синоніми-інтернаціоналізми та їх вживання в мовленнєвому потоці :

Формулювання інструкції

Викладач: Consigne: Traduisez en ramplaçant les mots soulignés par leurs synonymes – internationalismes (Vos vrais amis) (Travail en binôme)

Servez-vous de vos devoirs à domicile !

1. Він такий пасивний , він не зможе здійснити це завдання.
2. Зелені проведуть демонстрацію виступаючи проти цього будівництва.
3. Обгрунтуйте переваги цього способу збереження овочів.
4. Слід розглянути подібні задачі .
5. Ваше прізвище не значиться в списку практикантів.
6. Треба заохочувати студентів, щоб вони повторювали за дикторами і перевіряти та виправляти їх вимову.
7. У нього виразне обличчя, чарівний погляд; до того ж він небагатослівний – він один такий.

Режим роботи: Студент 1- Студент 2, Студент 3- Студент 4, і т.д.

4. Читання, переклад фагменту тексту із заповненням пропусків (ІЛ).

– передтекстове завдання;
– заповнення пропусків;
– усний переклад з ФМ на УМ.

Формулювання інструкції

Викладач: Consigne: Donnez les équivalents ukrainiens en utilisant le vocabulaire international et vos connaissances de celui de l'anglais :

appliquée, une nouvelle perspective, romanes, scandinaves ou germaniques, principalement en Europe, un maximum, projet EUROCOM, la didactique de l'intercompréhension, utilisé, la méthode EuroCom, des programmes, clé, solides bases, romane, particulières, réceptif, une langue dépôt, famille, importantes, modules, l'anglais, le schéma conçu, la mission, compétences, l'éducation nationale, la société cognitive européenne, du roumain, de l'italien et de l'espagnol à base de

Режим роботи: Студент 1, Студент 2, Студент 3, Студент 4, т.д.

Формулювання інструкції

Викладач: Consigne: Traduisez en ukrainien en remplissants les lacunes :

Depuis les années 90, _____ constitue _____d'éducation/ apprentissage aux langues, _____, où elle a été _____entre les langues appartenant à une même_____ (langues_____). Les chercheurs du _____ont montré que_____, une des plus_____ lingua franca *du monde, pouvait aussi être _____ comme passerelle vers n'importe quelle langue_____.*

Donner à _____d'élèves de _____ pour apprendre les langues, augmenter leurs _____d'apprentissage, telle est ____(la tâche) ___ (primordiale) de _____ dans_____.

On prévoit aussi _____ pour l'apprentissage _____ _____de connaissances de la langue française. Trois _____, qui suivent _____, sont offerts pour l'apprentissage _____ de trois langues particulières avec comme base _____ (F) selon_____.

Режим роботи: Студент 1, Студент 2, Студент 3, Студент 4, т.д.

5.Формування навичок перекладу «несправжніх(хибних) друзів» перекладача.

Формулювання інструкції

Викладач: Consigne: Traduisez en ukrainiens en consultant le dictionnaire, faites attention aux faux amis!

– cette enquête a été réalisée hier/on a ouvert une enquête / remplissez le questionnaire!

– il a un pouvoir effectif/les effectifs militaires/ une méthode efficace

– mon ami est gastronome/gourmet/ gourmand/ Il va à l'épicerie/magasin d'alimentation

– il va au gymnase/au collège/ au lycée

– c'est momentané/la réponse instantanée/ le café instantané

– on enlève des taches avec de la benzine/ faire le plein d'essence/l'essence de rose/les essences forestières/par essence

– ça sent de la résine/c'est en caoutchouc

– éliminer les déchets solides/utiliser les restes/ recycler

– j'ai manqué un épisode de cette série/une séquence, une scène

Режим роботи: Студент 1, Студент 2, Студент 3, Студент 4, т.д.

6. **Аудіювання: закріплення навичок перцепції, ідентифікації, розуміння та вживання інтернаціональної лексики в перекладі.**

Підготовка (Антиципація): зняття лексичних труднощів через наочно-звукову презентацію нових лексичних одиниць (читання і переклад виділених слів в (неповному) скрипті:

Формулювання інструкції

Викладач: Consigne: Notez les acceptions des mots en italique :

– otage, m, f - заручник

– ravisseur, m - викрадач

– griffe, m - пазур

– émancipation, f - звільнення

– enlèvement, m - викрадення(людей)

– revendiquer qch - брати на себе (відповідальність за)

Викладач: Quelles acceptions des internationalismes ci-dessous savez-vous ? гриф? емансипація? афірмація?

Режим роботи: Студент 1, Студент 2, Студент 3

Прослуховування записаного фрагменту випуску новин (канал Euronews).

Формулювання інструкції.

Викладач: Consigne: Compréhénsion globale : Une première écoute : Ecoutez et dites ce que vous avez compris.

Режим роботи: Студент 1, Студент 2, Студент 3.

Формулювання інструкції

Викладач: Consigne: En écoutant le document audio remplissez les blancs :

_____a libéré dix-neuf otages, dont sept_____, des _____ de leurs ravisseurs. C'est en tout cas ce qu'_____ _____certaines sources peu après _____ par _____de la libération de deux Français. Le Mend, le Mouvement pour_____ _____, a revendiqué___ _____l'enlèvement de la plupart de ces otages dans la_____ _____.

Huit d'entre eux avaient été capturés lors d'une _____ cette semaine sur une _____d'Exxon Mobil, sept autres la semaine dernière lors d'_____ sur un bateau et une _____ pétrolière de la société Afren. Quatres autres _____ seraient des employés de la société de _____ Julius Berger.

Le Mend affirme lutter pour une meilleure répartition des revenus pétroliers dans la _____

Режим роботи: індивідуальний.

Контроль роботи: Студент 1, Студент 2, Студент 3 і т.д.

Послідовний переклад фрагменту з української мови на французьку.

Формулювання інструкції.

Викладач: Consigne: Traduisez en français en employant le lexique de l'exercice précédent :

Солдати армії Нігерії звільнили 19 заручників, 7 з яких іноземці з полону «пазурів» (їх) викрадачів. Так (це) в усякому разі стверджували вчора ввечері деякі джерела трохи згодом після оголошення Парижем про звільнення 2 французів.

Повстанське угрупування Рух за визволення дельти Нігеру взяв на себе викрадення

більшості цих заручників в цьому основному районі видобутку нафти Нігерії.

Восьмеро з них (заручників) захопили цього тижня при нападі (на одне з) приміщень (компанії) ЕксонМобі , ще семеро – минулого тижня під час рейду на нафтову платформу компанії Афрен. Решта четверо, (як повідомляють) є спеціалістами інженерної фірми Джуліус Бергер.

Рух за визволення дельти Нігеру бореться (як вони заявляють) за справедливий розподіл нафтових доходів в районі Дельти.

Режим роботи: Студент 1, Студент 2, Студент 3, і т. д.

Transcription

L'armée nigériane a libéré dix-neuf otages, dont sept étrangers, des griffes de leurs ravisseurs. C'est en tout cas ce qu'affirmaient certaines sources peu après l'annonce par Paris de la libération de deux Français.

Le Mend, le Mouvement pour l'émancipation du delta du Niger, a revendiqué l'enlèvement de la plupart de ces otages dans la principale région productrice de pétrole du Nigéria.

Huit d'entre eux avaient été capturés lors d'une attaque cette semaine sur une installation d'ExxonMobil, sept autres la semaine dernière lors d'un raid sur un bateau et une plateforme pétrolière de la société Afren. Quatres autres, seraient des employés de la société de construction Julius Berger.

Le Mend affirme lutter pour une meilleure répartition des revenus pétroliers dans la région du Delta.

7. Підсумки заняття (Оцінювання роботи студентів, домашнє завдання.

Je vous remercie d'avoir bien travaillé, j'espère que beaucoup de mots sont devenus vos vrais amis et vous avez bien retenu les acceptions de ceux auxquels il faut faire attention; votre évaluation ... votre devoir à domicile... A la prochaine ! Bonne journée !

References

EuroCom [E-resource] . – Available from: https://www.cairn.info/revue-ela-2004-4-page-403.htm#

Intercomprehension: a reflexive methodology in language education [E-resource] . – Available from: https://journals.openedition.org/esp/2411

L'eurocompréhension (eurocom), une méthode de compréhension des langues voisines [E-resource]. – Available from: https: //www.cairn.info/revue-ela-2004-4-page-403.htm#

Plahotnuk, N. Internationalismes. Navchalni zavdannya dlia studentiv III kursu (teoriya ta praktyka perekladu) Навчальні завдання для студентів III курсу (теорія та практика перекладу) (Плахотнюк Н.О. Internationalismes. Навчальні завдання для студентів III курсу (теорія та практика перекладу). К.: IMB, 2011. – 17 с.).

Cherednichenko, O. Koval, Y. Teoriya I praktyka perekladu (Чередниченко, О., Коваль Я. Теорія і практика перекладу : підручник.- Київ: Либідь, 1995. - 320 с.

A LESSON PLAN IN THEORY AND PRACTICE OF TRANSLATION (UKRAINIAN-FRENCH) FOR THE 3-RD- YEAR STUDENTS MAJORING IN INTERNATIONAL RELATIONS

Nataliia Plakhotnuk (Kyiv, Ukraine)

Abstract

The publication is a detailed lesson plan on the topic "The Ways of Translating Internationalisms from Ukrainian into French" within the discipline "Theory and Practice of Translation". Meant for the third-year students majoring in International Relations, the course aims at developing translation skills through enhancing reading, listening, and writing skills in French. All the exercises and the tasks suggested in this lesson meet the basic principles of student-centered approach to teaching translation skills.

Keywords: *lesson plan, theory and practice of translation, translation into French.*

BIO

Nataliia Plakhotnuk, PhD in Philology, Associate Professor of the Department of Foreign Languages at the Institute of International Relations, Taras Shevchenko National University of Kyiv. Her research interests include teaching French and Translation Pedagogy.